

ŠV. IGNACO LOJOLOS KOLEGIJOS AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiame dokumente, laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Žmogaus teisių deklaracijos, Lietuvos Respublikos Aukštojo mokslo ir kitų įstatymų, įvardijamos Šv. Ignaco Lojolos kolegijos (toliau – ILK) Akademinės etikos nuostatos, apimančios pagrindines ILK akademinės bendruomenės profesinės etikos ir bendražmogiškojo elgesio normas.

2. Kodekse vartojamos sąvokos:

Akademinė bendruomenė – mokslo ir studijų institucijos studentai bei akademinis ir neakademinis personalas.

Akademinė etika – visuotinai akademinės bendruomenės pripažintos ir įtvirtintos mokslo ir studijų institucijų etikos kodeksuose akademinės vertybės, užtikrinančios mokslo ir studijų proceso skaidrumą, akademinės bendruomenės narių akademinį sąžiningumą, tarpusavio pasitikėjimą, pagarbą, lygybę, teisingumą, nediskriminavimą, atsakingumą, tausojantį išteklių vartojimą, akademinę laisvę, mokslo ir studijų darbų vertinimo nešališkumą ir intelektualinę nuosavybę apsaugą.

Socialiai atsakingas elgesys – mokslo ir studijų institucijos ir jos akademinės bendruomenės nario sąmoningas, etikos principais grįstas brandus elgesys ją supančioje – išorinėje ir vidinėje – aplinkoje.

3. Bendrieji ILK Akademinės etikos kodekso (toliau – Kodekso) tikslai yra šie:

3.1. puoselėti ir įtvirtinti pagrindinius krikščioniškos akademinės veiklos vertybinius principus: tiesos ir doros siekimą, akademinę laisvę bei atsakingą naudojimąsi ja;

3.2. kurti demokratišką pasitikėjimą, kūrybingumą ir dvasingumą skatinančią atmosferą ILK;

3.3. tarpasmeninius ILK bendruomenės narių santykius grįsti evangelinėmis ir bendražmogiškosiomis vertybėmis.

3.4. įtvirtinti ILK bendruomenę etinį aspektą laikyti svarbia bet kokio klausimo sprendimo dalimi;

3.5. nubrėžti atsakingos tolerancijos ribas: reglamentuoti akademinės etikos požiūriu vengtiną elgesį;

3.6. padėti ILK bendruomenei vertinti ir spręsti konkrečias akademinio gyvenimo situacijas, kuriose iškyla etinio pobūdžio klausimai.

II. BENDROSIOS AKADEMINĖS ETIKOS NORMOS

4. Kodeksas įtvirtina pagrindines etiško akademinio elgesio nuostatas, kurių tiesiogiai nereglamentuoja Lietuvos Respublikos teisės aktai, darbo sutartys bei ILK vidaus tvarkos dokumentai.

5. ILK bendruomenės narių saviraiškos teisė apima akademinę laisvę, kuri yra suprantama kaip teisė atvirai dėstyti savo požiūrį studijų bei administracinėje veikloje, necenzūrojamai išreikšti kritines idėjas. Atsakingas naudojimasis šia teise reikalauja, kad dėstytojai tokią pat teisę pripažintų

- ir kitiems bendruomenės nariams, palaikytų kritinio mąstymo tradiciją ir orientaciją į studijų bei mokslinių taikomųjų tyrimų kokybę, etikos ir bendruomeniškumo atmosferos užtikrinimą.
6. Atsakingam naudojimuisi akademinė laisve prieštarauja:
- 6.1. nepakantumas kitokiai studentų ar kolegų nuomonei;
  - 6.2. dėstytojo bei studento teisės išsakyti ir ginti savo nuomonę priimant sprendimus, reikšmingus ILK bendruomenei, jos padaliniam ar pačiam asmeniškai, ignoravimas arba sąmoningas ribojimas;
  - 6.3. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas arba sąmoningas ribojimas;
  - 6.4. dalyvavimas moksliniuose taikomuosiuose tyrimuose, susijusiuose su žala žmogui, gamtai, visuomenei, krikščioniškajai moralei ar kultūrai.
7. Priklausymas ILK bendruomenei įpareigoja paisyti bendrųjų šios kolegijos interesų ir pagal galimybes prisidėti prie jos keliamų studijų ir mokslinių taikomųjų tyrimų tikslų įgyvendinimo. Todėl etiniu požiūriu dėstytojas privalo:
- 7.1. laikytis ILK studijų ir mokslinių taikomųjų tyrimų strategijos, o konstruktyvią kritiką išsakyti visų pirma savo akademinėje bendruomenėje;
  - 7.2. aktyviai palaikyti akademinio sąžiningumo standartus studijų ir mokslo tyrimų veikloje;
  - 7.3. pranešti Etikos komitetui apie atvejus, kurie gali būti susiję su nepotizmu, korupcija ar mėginimu daryti neteisėtą poveikį Kolegijos bendruomenės nariui;
  - 7.4. nesinaudoti balsavimo teise, kai ILK savivaldos institucijose sprendžiamas šeimos nario ar verslo partnerio finansavimo, nuobaudos skyrimo ar skatinimo klausimas;
  - 7.5. nenaudoti ILK vardo ir darbo joje politinei, religinei veiklai bei savigyrai;
  - 7.6. viešai neatstovauti ILK neturint tam įgaliojimų arba teisių pagal pareiginius nuostatus.
8. ILK bendruomenės narių santykiai grindžiami pagarbos, geranoriškumo, nešališkumo ir nediskriminavimo principais. Akademinę etiką pažeidžia:
- 8.1. studentų ar kolegų diskriminavimas kalba, veiksmais ar akademinio vertinimu dėl amžiaus, lyties ar lytinės orientacijos, negalios, išvaizdos, rasės ar etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų, taip pat tokio diskriminavimo toleravimas;
  - 8.2. studentų ar kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;
  - 8.3. priekabiavimas prie studentų ar kolegų – kai dėl amžiaus, lyties ar lytinės orientacijos, negalios, išvaizdos, rasės ar etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų įžeidžiamas asmens orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka, taip pat, kai toleruojamas žmogaus teises pažeidžiantis ir orumą žeminantis elgesys;
  - 8.4. studento ar kolegės žeminimas naudojantis savo, kaip dėstytojo arba administratoriaus, viršenybe.
9. Dėstytojų tarpusavio santykiai grindžiami artimo meilės bei akademinio solidarumo principais, orientuojant į studijų bei mokslinių taikomųjų tyrimų kokybę ir bendruomenišką atmosferą užtikrinimą. Akademinę etiką pažeidžia:
- 9.1. kai profesinė konkurencija tarp kolegų įgyja nesąžiningas formas ir/ar dalyvaujama neteisėtuose, negarbinguose sandoriuose bei nuslepia Kolegijos bendruomenei skirta informacija;
  - 9.2. kai dėstytojas studentų akivaizdoje nepagarbiai atsiliepia apie nedalyvaujančio kolegės pedagoginius gebėjimus, teorines pažiūras ir asmenines savybes ar pan. ;
  - 9.3. kai daromas spaudimas kolegai ar studentui siekiant nepelnyto įvertinimo arba norint nuslėpti nesąžiningus akademinis veiksmus;

9.4. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie Kolegijos bendruomenės narius;

10. ILK mokslinės taikomosios veiklos išteklių naudojimas turi būti tausojantis, atsakingas ir skirtas Kolegijos prisiimtų įsipareigojimų vykdymui. Šią nuostatą pažeidžia:

10.1. materialinių bei finansinių ILK išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

10.2. piktnaudžiavimas aukštosios mokyklos ištekliais vykdant projektus;

10.3. institucijos nuosavybės niokojimas – dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

III. STUDIJŲ VEIKLOS ETIKA

11. Dėstytojo santykis su studentais grindžiamas akademinio bendradarbiavimo ir skaidrumo principais. Susisaistymas neakademinių pobūdžio įsipareigojimais gali sukelti interesų konfliktą, todėl dviprasmiški santykiai su studentais vengtini. Akademinėi etikai prieštarauja:

11.1. studento ar dėstytojo siekimas užmegzti neakademinis santykius atitinkamai su dėstytoju ar studentu, kai sieja tiesioginis akademinis santykis, siekiant gauti naudos;

11.2. dėstytojo vaidmens prisiėmimas šeimos nario, artimo draugo, verslo partnerio atžvilgiu tais atvejais, kai esama galimybės išvengti tokio vaidmens;

11.3. tiesioginių ir netiesioginių dovanų, neakademinių pobūdžio paslaugų arba akademinio pobūdžio paslaugų, tiesiogiai nesusijusių su studijuojamais kursais, reikalavimas arba priėmimas iš studentų.

12. Studento žinių bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su dėstomo kurso tikslais:

12.1. dėstytojas privalo principingai reaguoti į studentų nesąžiningumo atvejus, tokius kaip plagijavimas, nusirašinėjimas, duomenų falsifikavimas, egzaminų ar įskaitų rezultatų klastojimas, naudojimas pašaline pagalba egzaminu ar įskaitos metu, svetimo rašto darbo pateikimas kaip savo, uždarbiavimas rašant rašto darbus kitiems studentams, vieno kurso rašto darbo pateikimas atsiskaitant už kitą kursą ir pan.;

12.2. atsiskaitymas už dalyką/modulį negali būti siejamas su studentų dalyvavimu (nedalyvavimu) dėstytojui priimtinoje (nepriimtinoje) politinėje ar visuomeninėje veikloje.

13. Pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos apie studentą paviešinimas. Informacijos konfidencialumo principas reikalauja:

13.1. nesant specialaus pagrindo neatskleisti informacijos tretiesiems asmenims apie studento akademinis įvertinimus ar nuobaudas;

13.2. neaptarinėti studento akademinis nesėkmių su kitais dėstytojais, išskyrus tuos atvejus, kai vertinamos studentų apeliacijos, išsamiai aptariami egzaminų ar įskaitų rezultatai ir kiti akademiniai klausimai, kurių objektyvus sprendimas akivaizdžiai pateisina minėtų nesėkmių aptarimą;

13.3. nenaudoti privataus pobūdžio informacijos apie studentą be jo sutikimo;

13.4. užtikrinti, kad pastabos ir komentarai apie studento rašto darbą, nepateiktą viešam gynimui, nebūtų prieinami tretiesiems asmenims.

IV. MOKSLINĖS TAIKOMOSIOS VEIKLOS ETIKA

14. Mokslinė taikomoji veikla turi būti grindžiama etiško, sąžiningo tyrimo ir tiesos siekimo idealais. Tokią nuostatą pažeidžia:

- 14.1. empirinio tyrimo duomenų padirbinėjimas arba manipuliavimas jais;
- 14.2. sąmoningas gautų duomenų, prieštaraujančių tyrimo hipotezei, nutylėjimas;
- 14.3. sąmoningai klaidinantis informacijos apie empirinio tyrimo metodologijos pateikimas;
- 14.4. empirinio tyrimo duomenų, kompiuterių programų, empirinės medžiagos pavyzdžių, rankraščio vagystė arba sąmoningas sugadinimas;
- 14.5. plagijavimas, t.y. svetimo teksto, idėjos arba išradimo pateikimas kaip savo;
- 14.6. nepamatuotas bendraautorystės primetimas jaunesniems kolegoms ar pavaldiniams;
- 14.7. mokslinei taikomajai veiklai talkinusių žmonių arba organizacijų įnašo neigimas arba nutylėjimas;
- 14.8. nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

V. STUDENTŲ IR LAISVŲ KLAUSYTOJŲ AKADEMINĖS VEIKLOS ETIKA

15. Pripažindami tiesą, žinojimą ir supratimą aukščiausiomis studijų vertybėmis, tikėdamiesi pasitikėjimo ir teisingo savųjų pasiekimų įvertinimo, ILK studentai ir laisvi klausytojai įsipareigoja laikytis akademinio sąžiningumo principo. Akademinio sąžiningumo pažeidimais laikoma:
  - 15.1. Plagijavimas – svetimų idėjų pateikimas kaip savų.
  - 15.2. Sukčiavimas atsiskaitant už kursą ar jo dalį - kolokviumų, įskaitų, egzaminų ir pan. metu.
  - 15.3. Padirbinėjimas - kai dėstytojo įvertintas rašto darbas pataisomas be dėstytojo sutikimo, kai padirbinėjami dėstytojų parašai, pažymos, kitokie dokumentai; kai padirbinėjami akademinio užduočių duomenys ar rezultatai.
  - 15.4. Pagalba kitam atliekant nesąžiningą akademinį veiksmą: plagijuojant, sukčiaujant arba padirbinėjant.
  - 15.5. Pakiša – atlygio už akademinę paslaugą siūlymas arba davimas (asmeninis ar grupinis).
16. Bet kokių įrašymo priemonių naudojimas ne studijų tikslais ir nesuderintas su konkreto studijų dalyko dėstytoju ar administracija Kolegijoje yra laikomas etikos pažeidimu.
17. ILK studentai nusižengia akademinėi etikai, kai viešai reiškia priešišumą ILK krikščioniškosioms nuostatomis, pažeidinėja kiekvieno asmens orumo ir pagarbos autoritetui reikalavimus įvairiose aplinkose.
18. Kiekvienas studentas, įstojęs į ILK, ir kiekvienas laisvas klausytojas pasirašo ILK Studento (klausytojo) sąžiningumo deklaraciją (priedas), kuri galioja visą studijų sutarties galiojimo laikotarpį. Sąžiningo elgesio pasižadėjimai saugomi vienerius metus po studento atsiskaitymo su Kolegija.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS. KODEKSO ĮGYVENDINIMAS

19. Kodeksas priimamas ILK Akademinėje taryboje, tvirtinamas direktoriaus įsakymu ir viešai pristatomas ILK internetinėje svetainėje. Naujieji darbuotojai ir studentai, pasirašydami darbo/studijų sutartį, supažindinami su Kodeksu ir atskirai pasirašo sutikimą laikytis šio Kodekso normų.
20. Kodekso įgyvendinimą vykdo ILK direktoriaus įsakymu sudarytas Etikos komitetas (toliau – Komitetas), kuris:

- 20.1. inicijuoja Kodekso papildymus ar pataisas ir teikia juos svarstyti ir tvirtinti ILK Akademinei tarybai;
  - 20.2. inicijuoja ir organizuoja etiško elgesio motyvacijos ir skleidimo moralinio skatinimo priemonės;
  - 20.3. prižiūri šiame Kodekse įtvirtintų pagrindinių etiškos akademinės veiklos nuostatų laikymosi tvarką,
  - 20.4. priima ir svarsto pasirašytus pareiškimus ir pranešimus apie galimus akademinės etikos pažeidimus;
  21. Pranešimai dėl galimų etikos pažeidimų pateikiami raštu Komiteto pirmininkui. Priimami svarstyti tik rašytiniai pranešimai.
  22. Komitetas savo iniciatyva poveikio priemonių netaiko, tačiau jas rekomenduoja ILK Akademinei tarybai, atsižvelgdamas į pažeidimo sunkumą ir ankstesnius etikos pažeidimus:
    - 22.1. sankcijos už akademinės etikos pažeidimus – moralinio poveikio priemonės (pvz.: pastaba, įspėjimas, įvertinimo paviešinimas ir pan.).
    - 22.2. Komiteto nutarimai yra rekomendacinio pobūdžio priimant sprendimą dėl tolesnių studijų, darbo sutarties pratęsimo, dėl darbuotojo skyrimo į aukštesnes pareigas, atestuojant aukštesnei kvalifikacinei kategorijai gauti ir vidinės atestacijos metu.
  23. Komitetas sudaromas iš darbuotojų, studentų ir socialinių partnerių: po vieną administracijos, akademinės tarybos ir socialinių partnerių atstovą, kiekvienos studijų programos kuratoriai ir du studentų atstovai.
  24. Komiteto narius trejiems metams tvirtina ILK direktorius. Komiteto nariams rekomenduojama eiti pareigas ne ilgiau kaip dvi kadencijas iš eilės.
  25. Komitetas savo veikloje ir posėdžiuose vadovaujasi Šv. Ignaco Lojolos Etikos komiteto darbo Reglamentu, kuris tvirtinamas ILK direktoriaus įsakymu.
  26. Komitetas į posėdžius turi teisę kviešti ekspertus.
  27. Kadangi Kodeksas negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms akademinėms vertybėms atvejų, Komisija, spręsdama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, Kodekso nenumatytais atvejais turi spręsti ar konkretus poelgis suderinamas su Kodekso subjektų pripažintomis pamatinėmis akademinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.
-

(Studento sąžiningumo deklaracijos forma)

_____
(Mokslo ir studijų institucijos pavadinimas, juridinio asmens kodas, adresas)

_____
(Studento vardas ir pavardė, studento pažymėjimo Nr.)

_____
(Studijų programos / mokslo krypties pavadinimas, akademinė grupė / doktorantas(-ė))

STUDENTO SAŽININGUMO DEKLARACIJA

20.... m. _____ d.
(Data)

Pripažindamas(-a), kad:

- tiesa, žinojimas ir supratimas yra aukščiausios mokslo ir studijų vertybės, o

.....
(mokslo ir studijų institucijos institucinės vertybės, įtvirtintos strateginiuose dokumentuose)

yra ir ..... institucinės vertybės;
(mokslo ir studijų institucijos pavadinimas)

Pasirašydamas(-a) šią deklaraciją laisva ir sąmoninga valia įsipareigoju:

- visą studijų laikotarpį laikytis .....
(mokslo ir studijų institucijos pavadinimas, etikos normas reglamentuojančio dokumento pavadinimas)

..... ir kitų dokumentų,

reglamentuojančių etišką elgesį, nuostatų;

- atsakingai žvelgti į savo kaip studento(-ės) pareigas ir sąžiningai jas vykdyti;
- būdamas studentu(-e) rodyti pavyzdį kitiems akademinės bendruomenės nariams, netoleruoti akademinio nesąžiningumo atvejų ir vykdyti savo pareigą tokius atvejus pranešti, atskleisti;
- aktyviais veiksmais prisidėti prie sąžiningos akademinės aplinkos kūrimo ir puoselėjimo

.....
(mokslo ir studijų institucijos pavadinimas)

Sutinku, kad už akademinės etikos pažeidimus laikant įskaitas, egzaminus ir kitus tarpinius atsiskaitymus, ruošiant ir atsiskaitant už savarankiškus ar baigiamąjį darbą, atliekant mokslinius tyrimus, skelbiant mokslinių tyrimų rezultatus (pavyzdžiui, leidiniuose, renginiuose) man privalo būti skiriamos .....

(mokslo ir studijų institucijos pavadinimas, etikos normas reglamentuojančio dokumento pavadinimas)

numatytos sankcijos.

_____
(Vardas, pavardė)

_____
(parašas)